

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve

Številka: 061-06-1/2018/
Ljubljana, 30. 1. 2018

Osnutek

Z A P I S N I K

1. izredne seje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve, ki je bila v torek, 30. januarja 2018, ob 14.00 uri, v velikem salonu, Šubičeva 4, Ljubljana.

Seja se je začela ob 14.00 uri in zaključila ob 14.45 uri.

Prisotni:

- predsednik: Bojan Kekec
- podpredsednik: Igor Antauer
- člani: Samer Khalil, mag. Peter Požun, Branko Šumenjak, mag. Igor Velov in Bogomir Vnučec

Opravičeno odsotni:

Prof. dr. Branka Kalenič Ramšak, Franc Kangler, Davorin Terčon, mag. Miroslav Ribič in Bojana Potočan

Ostali prisotni:

- Nina Kodelja, Ministrstvo za zunanje zadeve

D n e v n i r e d

1. Predlog stališča Republike Slovenije do Priporočila za sklep Sveta o dopolnitvi sklepa Sveta z dne 22. maja 2017 o pooblastilu za začetek pogajanj z Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska o sporazumu o podrobnostih njegovega izstopa iz Evropske unije, EPA 2559-VII
2. Poročilo o Srečanju predsednikov odborov za zadeve Evropske unije v okviru Konference odborov parlamentov Evropske unije za evropske zadeve (COSAC)
3. Odobritev zapisnika 1. redne seje komisije

Ad 1)

Komisija je obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Priporočila za sklep Sveta o dopolnitvi sklepa Sveta z dne 22. maja 2017 o pooblastilu za začetek pogajanj z Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska o sporazumu o podrobnostih njegovega izstopa iz Evropske unije (v nadaljevanju: predlog stališča), ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju

med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije (Uradni list RS, št. 34/04, 43/10, 107/10 in 30/15) posredovala Vlada Republike Slovenije.

Dopolnilno obrazložitev stališča RS je podala predstavnica Ministrstva za zunanje zadeve ga. Nina Kodelja. V razpravi je na zastavljena vprašanja članov komisije podala odgovore in pojasnila.

* * *

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je po razpravi soglasno podprla Predlog stališča Republike Slovenije do Priporočila za sklep Sveta o dopolnitvi sklepa Sveta z dne 22. maja 2017 o pooblastilu za začetek pogajanj z Združenim kraljestvom Velika Britanija in Severna Irska o sporazumu o podrobnostih njegovega izstopa iz Evropske unije (INTERNO).

Ad 2)

V Sofiji v Bolgariji je 21. in 22. 1. 2018 potekalo Srečanje predsednikov odborov za zadeve Evropske unije v okviru Konference odborov parlamentov Evropske unije za evropske zadeve (COSAC). Udeležil se ga je predsednik Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve Bojan Kekec.

Srečanje predsednikov odborov, ki ga je vodil g. Kristian Vigenin, predsednik Odbora za evropske zadeve in nadzor nad evropskimi sredstvi v bolgarskem parlamentu, je imelo naslednji dnevni red:

1. Pozdravni nagovor predsednice bolgarskega parlamenta ga. Tsvete Karayancheve
2. Potrditev dnevnega reda tokratnega Srečanja predsednikov odborov
3. Postopkovne zadeve COSAC-a
4. Prednostne naloge bolgarskega predsedstva Svetu EU (osrednja govornica: ga. Lilyana Pavlova)
5. Prihodnost Evropske unije – moč in enotnost (osrednji govorniki: g. Frans Timmermans, prvi podpredsednik Evropske komisije, ga. Iliana Iotova, podpredsednica Republike Bolgarije, ga. Iskra Mihaylova, predsednica Odbora za regionalni razvoj v Evropskem parlamentu)
6. Vloga evropskih makro regionalnih strategij za trajnostni razvoj, stabilnost in varnost (osrednji govorniki: g. Raul Malk, minister za regijo Baltskega morja, ga. Denitsa Nikolova, namestnica ministra za regionalni razvoj v Bolgariji in ga. Audrone Perkauskiene, vodja oddelka za regionalno sodelovanje in OSCE)

Predsednica bolgarskega parlamenta je v uvodnem nagovoru pozdravila udeležence srečanja in jim zaželela dobrodošlico v Bolgariji, ki prvič predseduje Svetu EU. Pojasnila je, da je Bolgarija prevzela predsedovanje ravno v času, ko se Evropska unija sooča s številnimi izzivi zaradi česar bo delo, ki bo v teh mesecih vplivalo na oblikovanje prihodnosti vseh evropskih državljanov. Poudarila je, da bolgarsko predsedstvo verjame, da glavna vrednota evropskega projekta navdihovati in spodbujati državljane k skupnim sanjam o miru, svobodi, demokraciji, uspešnosti in pravičnosti. Ravno zato se je Bolgarija osredotočila na zagotavljanje varne, stabilne in solidarne Evrope.

Predsedujoči COSAC-u je predstavil dnevni red tokratnega Srečanja predsednikov odborov, ki so ga udeleženci potrdili.

Predsedujoči COSAC-u je udeležence seznanil, da je Trojka potrdila dnevni red tokratnega Srečanja, osnutek LIX. plenarnega zasedanja COSAC-a in osnutek 29. polletnega poročila.

Predsedujoči COSAC-u je predstavil osnutek dnevnega reda LIX. plenarnega zasedanja COSAC-a, ki bo od 17. do 18. 6. 2018 v Sofiji. Predvidene vsebinske točke na dnevnem redu bodo namenjene razpravi o dosežkih bolgarskega predsedovanja, integraciji in povezljivosti Zahodnega Balkana (širitvena politika EU), evropski steber socialnih pravic, močna in učinkovita kohezijska politika po letu 2020, medparlamentarno sodelovanje glede tehtanja načela subsidiarnosti in proporcionalnosti. Udeleženci Srečanja so se s strinjali s predlaganim osnutkom dnevnega reda plenarnega zasedanja.

Predsedujoči COSAC-u je predstavil strukturo 29. Polletnega poročila, ki so jo udeleženci potrdili.

Predsedujoči COSAC-u je udeležence obvestil, da je predsedstvo COSAC-u prejelo pisma iz gruzijskega, islandskega, norveškega in švicarskega parlamenta o sodelovanju njihovih predstavnikov na srečanju in plenarnem zasedanju COSAC-a. Obenem so prejeli še številna pisma nacionalnih parlamentov glede ustanovitve skupine za nadzor nad načelom subsidiarnosti in proporcionalnosti.

Ga. Lilyana Pavlova je udeležencem predvajala kratek predstavitveni posnetek o Bolgariji in predstavila prednostne naloge bolgarskega predsedovanja. V tem okviru je predstavila štiri prioritete in sicer: prihodnost Evrope in mladi – gospodarska rast in socialna kohezija, evropska perspektiva in povezljivost Zahodnega Balkana, varnost in stabilnost v močni in enotni Evropi in digitalno gospodarstvo in večine za prihodnost. V okviru prve prioritete je poudarila, da se mora Evropska unija kljub gospodarski rasti, večjemu številu delovnih mest in investicijam osredotočiti še na zniževanje javnega dolga, povečanje plač, ipd. Ravno v tem oziru poudarja pomembnost diskusije o kohezijski politiki, saj ta predstavlja resnično dodano vrednost evropskim državljanom in je dokazano učinkovito sredstvo za zmanjševanje neenakosti med državami članicami. V okviru druge prioritete si bolgarsko predsedstvo prizadeva za izboljšano povezljivost med državami Zahodnega Balkana in Evropsko unijo in za pospešitev pridružitvenih postopkov za vse države Zahodnega Balkana. V okviru tretje prioritete je bilo poudarjeno, da je glede varnosti in migracijske politike potrebno soglasje in skupni napor držav članic za oblikovanje pravičnega in vzdržnega skupnega azilnega sistema. V okviru četrte prioritete je govornica izpostavila hitri razvoj digitalnih tehnologij in nujnost prilagajanja držav članicam tehnološkemu napredku.

V razpravi so predstavniki nacionalnih parlamentov izpostavili skupno željo po širitvi Evropske unije za Zahodni Balkan ob izpolnjevanju vseh pogojev s strani držav pristopnic. V tem oziru so predstavniki španskega spodnjega doma parlamenta poudarili, da je pri širitvi na Zahodni Balkan potrebno posebno pozornost nameniti iskanju rešitve, ki bo sprejemljiva za vse države članice posebej v luči

priznanja/nepriznanja nekaterih držav v regiji s strani vseh držav članic Evropske unije. Mnogi so menili, da je ravno izstop Združenega kraljestva iz Evropske unije odlična priložnost za razmislek o prihodnosti Evropske unije in o novih načinih sodelovanja med državami članicami ter krejitvi demokratičnosti evropskih institucij. Estonski predstavniki so pojasnili, da v okviru svojega predsedovanja niso uspeli sprejeti vse reforme na področju digitalizacije in ravno zato pozdravljajo napore, ki jih bo tudi Bolgarija namenila temu cilju. Glede migracij in skupne azilne politike je bilo izraženo stališče, da je resnično potrebno doseči reformo skupnega azilnega sistema, ki bo učinkovita in pravična hkrati. Nekateri predstavniki so opozorili, da se s ponovno uvedbo mejnega nadzora med državami v Schengenskem območju ne strinjajo in podpirajo rešitve, ki bodo omogočile odpravo omenjenega ukrepa.

Ga. Iotova, podpredsednica Republike Bolgarije je poudarila, da bo uspeh bolgarskega predsedovanja tudi uspeh vseh držav članic. Menila je, da smo v zadnjih letih v Evropski uniji izgubili občutek za temeljne vrednote Evropske unije in pozabili na državljane, ki se počutijo odrezani od sodelovanja v demokratičnih procesov. K temu dodatno prispeva še postavitve ograj med posameznimi državami članicami in sprožitve postopkov zoper nekatere države članice zaradi kršitve prava Evropske unije. V luči sprejema naslednjega evropskega proračuna je potrebno državljane vključiti v diskusijo o porabi in dodelitvi omenjenih sredstev, saj se bo le na ta način demokratični deficit zmanjšal in povečala legitimacija sprejetih odločitev. Opozorila je, da Evropska unija že dve leti neuspešno reformira skupni azilni sistem, ki je klonil pod večjim migracijskim pritiskom v letu 2016. Nujno je potrebno spremeniti Dublinsko uredbo, odpraviti pomanjkljivosti sporazuma sklenjenega s Turčijo in zagotoviti rešitev, ki bo ne samo pravična temveč tudi solidarna do vseh držav članic.

G. Timmermans, prvi podpredsednik Evropske komisije je poudaril, da je v Evropski uniji pogled potrebno usmeriti v prihodnost in na potencialni razvoj vseh držav članic ne pa v preteklost. Poudaril je, da mora Evropska unija v prihodnjih letih zagrabiti potencialne 4. Gospodarske revolucije in zagotoviti varno okolje in uravnotežene migracije. Sam se ne strinja s trditvijo, da je evropski azilni sistem neuspeh trenutne evropske politike temveč meni, da so številne države članice izkazale zadostno mero solidarnosti in sprejele svoj del bremena. Izpostavil je, da je skupna azilna politika spodletela zaradi nesolidarnosti posameznih držav članic in ravno zato je potrebna reforma celotne azilne politike Evropske unije (ne samo Dublinske uredbe temveč tudi finančne podpore v državah izvora, ipd.). Poudaril je, da bo januarja predsedoval sestanku delovne skupine za evalvacijo načela subsidiarnosti in proporcionalnosti zato pozdravlja vse iniciative držav članic, ki proaktivno pristopajo k rešitvi omenjenega vprašanja. Meni, da suverenost držav članic ne smemo obravnavati zgolj kot pravni pojem temveč mora ocena o obsegu državne suverenosti in spoštovanju načela subsidiarnosti in proporcionalnosti temeljiti na resničnem vrednotenju urejanja posameznih politik na nacionalnem ali evropskem nivoju.

Ga. Mihaylova, predsednica evropskega Odbora za regionalni razvoj je pojasnila delovanje omenjenega odbora v preteklem letu in poudarila dodano vrednost, ki jo ima evropska kohezijska politika. Zaradi izstopa Združenega kraljestva iz Evropske unije bo potreben tehten razmislek pri oblikovanju prihodnje evropske kohezijske politike, ki mora vključiti tudi državljane.

V razpravi so predstavniki držav kandidatk izpostavili željo po pomoči Evropske unije pri približevanju Evropske unije in izpostavili nujnost prokativnejše vloge evropskih institucij na tem področju. Ostali predstavniki nacionalnih parlamentov so podprli napore za čimprejšnje članstvo držav Zahodnega Balkana v Evropski uniji, saj menijo, da je ta lahko garant za stabilnost in varnost na tem območju. Obenem so poudarili, da morajo tudi države pristopnice zagotoviti zadostno mero spoštovanja evropskih zavez. Glede skupne evropske azilne politike je bilo v razpravi izpostavljeno stališče, da je solidarnost načelo, ki bi moralo veljati za vse države članice in v vseh primerih povečanega števila prosilcev za azil. Parcialni interesi posameznih držav članic ne smejo biti povod za nespoštovanje omenjenega načela. Razpravljavci so poudarili pomen dialoga in sodelovanja državljanov v procesih odločanja na evropski ravni, tudi tistih, ki se s samim delovanjem Evropske unije ne strinjajo. Nekateri predstavniki nacionalnih parlamentov so poudarili, da se ne strinjajo z idejo o Evropski uniji dveh hitrosti, kot možnosti nadaljnjega razvoja Evropske unije, saj bo to povzročilo drugorazrednost nekaterih držav članic in večanje evroskepticizma med njihovimi državljani. Izražena je bila tudi želja po čimprejšnjem aktivnem pristopu k oblikovanju evropskega socialnega stebra.

Ga. Nikolova, namestnica ministra za regionalni razvoj v Republiki Bolgariji je pojasnila, da makro regije vidi kot pomembno platformo za sodelovanje drža članic, ki se soočajo s podobnimi izzivi. Predstavila je evropsko strategijo za Donavsko regijo, ki združuje tako države članice Evropske unije kot nečlanice in združuje 1/5 evropskega prebivalstva. Poudarila je, da je za implementacijo strategij makro regij potrebno več političnega angažmaja s strani vseh držav članic, saj je financiranje do določene mere omejeno. Potrebno je razpravljati o kohezijski politiki po letu 2020, saj je ta eden izmed pomembnih virov financiranja strategij makro regij. Pojasnila je, da je v okviru omenjene makro regije trenutno aktivnih 9 projektov v skupni vrednosti 40 mio evrov. Izpostavila je pomen turističnega sektorja za blagovno menjavo med državami, obenem pa pojasnila pomen turističnega sektorja za BDP, zaposljivost med mladimi in večjo možnost za izobraževanje. Rezultati strategije v posameznih državah so pripomogli k večji prepoznavnosti pozitivnih učinkov makro regij.

G. Malk, veleposlanik za regijo Baltskega morja je pojasnil, da je Baltsko morje eno izmed bolj onesnaženih morij. Številni projekti so zato usmerjeni ravno v zmanjševanje onesnaževanja Balstkega morja in odprave negativnih učinkov, ki jih je pustilo onesnaževanje v preteklih letih. Pojasnil je, da se njihova makro regija ne financira samo prek evropskih sredstev temveč tudi prek sredstev, ki jih zagotovijo države članice, saj je ozaveščenost o problematiki in angažiranost civilne družbe izredno visoka. Zaradi različnega nivoja sodelovanja in soudeležbe med posameznimi državami članicami je poudaril pomen poenotenja omenjenih praks.

Ga. Perkauskiene, vodja oddelka za regionalno sodelovanje pri OSCE je pojasnila projekt sinergije Črnega morja. Izpostavila je, da projekt ni dosegel prvotno zastavljenih ciljev, saj se soočajo z manjšim sodelovanjem držav članic. V tej luči je med prioritetami za prihodnost izpostavila večjo sodelovanje držav članic pri financiranju in izvajanju projektov predvsem glede odprave onesnaževanja.

Razpravljavci so izpostavili, da morajo vse države članice prepoznati pomen strategij makro regij in se aktivneje vključiti ne samo v implementacijo omenjenih strategij temveč tudi v financiranje projektov. Predsednik Komisije za mednarodne odnose in

evropske zadeve g. Bojan Kekec je prav tako sodeloval v razpravi in s svojim prispevku poudaril pomen makro regij za povezovanje in razvoj držav Zahodnega Balkana, ki se je odrazil tudi v iniciativi o Alpsko-Zahodno Balkanskem železniškem koridorju, ki je bila posredovana Evropski komisiji. V svojem govoru je poudaril tudi, da je Slovenija edina država članica Evropske unije, ki je prisotna kar v treh makro regijah zato so vsa pristojna delovna telesa v Državnem zboru in Državnem svetu že leta 2015 pozvala Vlado, da redno poroča o aktivnostih na področju makro regij.

Ad 3)

Zapisnik 1. redne seje komisije je bil potrjen brez pripomb.

Predsednik
Bojan Kekec